

ZN11 kl6. (25.05-29.05.2020r.)

Bohaterowie naszej historii

Na ostatni tydzień maja przygotowałam dla Was zagadnienia powiązane tematycznie z wydarzeniami z przeszłości, wielkimi twórcami i bohaterami naszej historii, ale również bohaterami literackimi. Maj jest miesiącem szczególnym w naszej przeszło tysiącletniej historii. Wiele ważnych wydarzeń upamiętniamy właśnie w maju (Święto Konstytucji Majowej, Dzień Zwycięstwa, Święto Flagi, rocznica wstąpienia Polski do UE), dlatego też wybrałam dla Was **teksty, których celem jest przypomnienie pięknych kart naszej historii , budowanie szacunku i dumy narodowej.**

W **podręczniku** znajdziecie część materiałów, innych poszukacie w **Internecie**. Praca Wasza w tym tygodniu to przede wszystkim praca z podręcznikiem, **wykonywanie** wskazanych ćwiczeń i zapisywanie ważnych informacji w zeszycie. Zachęcam do uzupełniania treści obowiązkowych o te, które znajdziecie na wskazanych przeze mnie stronach internetowych.

Teksty, które poznacie w tym tygodniu, znajdują się w podręczniku.

- **Kazimierz Wielki** str. 126-127
- **Jan III Sobieski** str. 146
- **Józef Piłsudski** str. 161-162

Początki państwowości Polski to także początki naszego piśmiennictwa. Na pewno pamiętacie z lekcji historii, że pierwsi polscy pisarze to przede wszystkim **kronikarze**, którzy spisywali dzieje panowania różnych władców. To im zawdzięczamy również niezapomniane opowieści, które z historią niewiele mają wspólnego, są natomiast pięknymi legendami, bez których nie wyobrażamy sobie naszej kultury i tradycji (o smoku wawelskim czy Wandzie, co nie chciała Niemca). Większość z nich to twórcy anonimowi, jak chociażby kronikarze **Księgi Henrykowskiej**, w której zapisano słynne pierwsze zdanie w języku polskim („Daj, ut ia pobrusa, a ti poziwaj”). Z kolei twórca innej kroniki otrzymał miano **Galla Anonima**. Więcej informacji mamy na temat **Janka z Czarnkowa, Wincentego Kadłubka**, czy już absolutnego Mistrza Sztuki Kronikarskiej- **Jana Długosza**. Zapraszam więc na spotkanie z wielką historią widzianą oczami literatów.

1. Przeczytaj dwa teksty źródłowe: „Jak rządził Kazimierz królestwem i narodem”, „Kazimierz Wielki, król Polski, funduje w Krakowie Studium Powszechne (podręcznik str.126-127).
2. Zapisz w zeszycie notatkę :
KRONIKA- 1. Przedstawienie wydarzeń z przeszłości w porządku chronologicznym (kroniki w jęz. geckim to CHRONIKI) 2. Utwórz typowy dla średniowiecza zawierający opis wydarzeń przeszłych lub współczesnych autorowi. 3. Przegląd wydarzeń z bieżącego życia zamieszczany w mediach.
Kroniki to też inaczej roczniki czy annały.

Najwybitniejsi polscy kronikarze epoki średniowiecza to Gall Anonim, Wincenty Kadłubek, Janko z Czarnkowa, Jan Długosz.

3. Wykonaj ćwiczenia znajdujące się pod tekstami, a swoje przemyślenia zapisz w formie zwięzłej notatki, będącej odpowiedzią na następujące pytania:
- * W jaki sposób kronikarz przedstawił króla?
 - * Jakie zasługi króla podkreśla Janko z Czarnkowa?
 - * Co powinno być głównym obowiązkiem władcy?
 - * Dzięki czemu zachowujemy pamięć o Kazimierzu Wielkim? Podaj przykłady popularnych powiedzeń, miejsc, przedmiotów, zjawisk kulturowych związanych z imieniem władcy.

** Obejrzyj zdjęcie obrazu Leopolda Löfflera przedstawiający majestatycznego króla (podręcznik str. 127) lub poszukaj wersji lepszej jakości w Internecie.*

4. Kolejny wielki polski władca to **Jan III Sobieski**, którego sylwetkę przybliży Wam tekst źródłowy znajdujący się na str. 146. Pochodzi on ze zbioru listów, które król pisał do swojej ukochanej żony, Marysienki. Jest to piękny przykład **epistolografii, czyli sztuki pisania listów**. Proszę zwrócić uwagę na wyjątkowy nagłówek, niezwykłość pięknych słów kierowanych przez króla do swej żony Marii Kazimiery. List Sobieskiego to oczywiście wyjątkowy przykład kunsztu literackiego władcy, ale również wierny, wręcz kronikarski opis materialnego triumfu nad Turkami, które rozegrał się pod Wiedniem w roku 1683.

5. Zapisz w zeszycie krótką notatkę encyklopedyczną na temat Jana Sobieskiego oraz odpowiedz na następujące pytania:

* Jaką formę przybiera wskazany tekst źródłowy? Wskaż jego charakterystyczne cechy (podaj przykłady).

* Jakim władcą, wodzem i mężem był Jan Sobieski?

** Obejrzyj w podręczniku zdjęcie obrazu Jana Matejki Zwycięstwo pod Wiedniem lub poszukaj w Internecie wersji lepszej jakości.*

6. **Józef Piłsudski** to z kolei bohater najnowszej polskiej historii, twórca niepodległości i państwowości polskiej. Na str. 162 w podręczniku znajduje się fragment przemowy Marszałka, a na str. 161 utwór Jacka Cygana, współczesnego poety i autora tekstów piosenek. Proszę przeczytać oba teksty ze zrozumieniem.

7. Napisz krótką notatkę na temat Józefa Piłsudskiego i Bitwy Warszawskiej (informacje znajdziesz w podręczniku lub Internecie).

8. Odpowiedz pisemnie na pytania związane z utworem Jacka Cygana.

* Dlaczego taki tytuł?

- * Kto jest podmiotem lirycznym, a kto odbiorcą?
- * O jakich uczuciach i obawach mówi podmiot liryczny?
- * Jak rozumiesz przesłanie utworu zawarte w słowach „Śpiewajmy pamięć o tych chłopakach, śpiewajmy pamięć o tych dniach”?
- * Jakie środki poetyckie wykorzystał autor tego utworu?

PRZENOŚNIE

.....

EPITETY

.....

ANAFORY (powtórzenia początku wersu)

.....

APOSTROFY

.....

**W podręczniku na str. 163 znajduje się zdjęcie obrazu namalowanego przez Jerzego Kossaka „Cud nad Wisłą”. Jakość jest nie najlepsza, dlatego zachęcam do poszukania obrazów w Internecie. Dodam, że dzieło to zainspirowało między innymi twórców filmu „1920. Bitwa Warszawska” i przedstawia słynną scenę brawurowego ataku wojsk polskich porwanych do walki przez ks. Jana Skorupkę i ukazujący się na niebie wizerunek Matki Bożej.*

Na zakończenie pracy z podręcznikiem możesz wrócić do Internetu i poszukać treści uzupełniających Twoją pracę.

Przydatne linki:

- Film Jerzego Hoffmana „1920. Bitwa Warszawska”
<https://www.youtube.com/watch?v=apJYTak8bX8>
- „Śpiewka” w wykonaniu Nataszy Urbańskiej
<https://www.youtube.com/watch?v=xvMqCsXFEdk>

Praca dla chętnych:

Przygotuj prezentację na temat lubelskich związków z wielką historią, które zostały upamiętnione ważnymi pomnikami, obrazami, tablicami pamiątkowymi itp. Zaproponuj taki „historyczno- turystyczny” spacer po naszym mieście.

